

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تبریز

دفتر مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی معاونت آموزشی دانشکده بهداشت

طرح درس کنترل آلودگی هوا مربوط به رشته تحصیلی مهندسی بهداشت محیط
در نیمسال اول سال تحصیلی ۹۹-۹۸ گروه آموزشی مهندسی بهداشت محیط

۱- مشخصات مدرس

نام و نام خانوادگی: اکبر غلامپور	گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط	مرتبه دانشگاهی: استادیار
دانشگاه محل فعالیت: علوم پزشکی تبریز	دانشکده محل فعالیت: بهداشت	شماره اتاق محل فعالیت: C211
آخرین مدرک تحصیلی: دکتری تخصصی	رشته تحصیلی: مهندسی بهداشت محیط	شماره تلفن دانشکده: ۰۴۱-۳۳۳۵۷۵۸۱

۲- مشخصات درس

سال تحصیلی: ۹۸-۹۹	نیمسال تحصیلی: ☒ نیمسال اول ☐ نیمسال دوم ☐ ترم تابستانی
نام درس: کنترل آلودگی هوا	تعداد واحد: ۲
نوع درس: ☐ عملی ☒ نظری ☐ کارآموزی ☐ کارورزی	محل تشکیل کلاس درس: دانشکده بهداشت
درس پیش نیاز: ☐ دارد ☒ ندارد	تعداد جلسات تشکیل کلاس: ۱۷
تعداد روزهای اجرای دوره کارآموزی و یا کارورزی:	

۳- مشخصات فراگیران

رشته تحصیلی:	مقطع تحصیلی:	تعداد فراگیر:
مهندسی بهداشت محیط	کارشناسی ارشد	

هدف کلی درس: آشنایی با روشهای کنترل آلودگی هوا و طراحی برخی از سیستم ها و دستگاههای کنترل آلودگی هوا

اهداف اختصاصی درس: دانشجو در پایان ترم باید :

- روشهای کنترل آلاینده های هوا و روشهای علمی و عملی کنترل منابع انتشار ریزگردها آشنا شوند.
- با طراحی بعضی از روشها و بکارگیری مکانیسمهای خاص کنترل آلودگی هوا، برای بعضی از صنایع راه حل کنترل و طراحی ارایه نمایند.
- با کلیات روشهای کنترل ریزگردها در نقاط مختلف جهان آشنا شده و راهکارهای علمی و عملی برای حل مشکلات ریزگردهای با منبع انتشار محلی - جهانی را بداند.
- سیاست ها و استراتژیها و تفاهم نامه های بین المللی در کنترل و کاهش آلودگی هوای جهانی و اثرات سلامتی آن
- بتوانند استراتژی آلودگی هوا (مدیریت کنترل در ترافیک، در صنعت و خدمات) بیان نموده و تدوین نمایند.
- قادر باشند یک سیستم کنترل ذرات آلاینده در اطاقک رسوبدهی، سیکلون یا فیلترها را طراحی نمایند.
- در طول ترم از یک کارخانه سیمان و دستگاههای کنترل ذرات آن و یا فعالیتهای انجام یافته جهت کنترل انتشار ریزگردهای ناشی از دریاچه ارومیه بازدید نماید.

شیوه آموزش:

روشهای تدریس شامل: سخنرانی در کلاس، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، پروژه، حل مسئله، بازدید از یک کارخانه سیمان و دستگاههای کنترل ذرات آن و یا فعالیتهای انجام یافته جهت کنترل انتشار ریزگردهای ناشی از دریاچه ارومیه و ...

وظایف فراگیران:

- رعایت مقررات انضباطی از قبیل حضور به موقع در کلاس درس و عدم غیبت بیش از حد مجاز تعریف شده
- مشارکت فعال در مباحث علمی مطرح شده در کلاس درس
- انجام تکالیف تعیین شده در کلاس
- حضور در بازدیدهای هماهنگ شده و ارایه گزارش کار

نحوه ارزیابی و ارزشیابی فراگیران:

ردیف	فعالیت‌های مورد نظر در طول ترم	میزان امتیاز	درصد کل از امتیاز
۱	حضور فعال در کلاس	*	
۲	پاسخ به سوالات شفاهی	۱	۵
۳	حل تمرینات و مسائل	۲	۱۰
۴	بررسی یک موضوع و ارائه آن در کلاس	۲	۱۰
۵	امتحان پایان ترم	۱۵	۷۵
	جمع	۲۰	۱۰۰

* غیبت غیر مجاز موجب حذف درس می‌شود.

منابع درس:

۱- جزوات استاد و توضیحات

۲- آلودگی هوا / دکتر غیاث الدین - انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۵

3- Air pollution, an introduction, Jermy colls, London, (E&FN Spon). 2002

4- Air pollution, Its origin and control/Kenneth Wark, Cecil f. Warner, Wayne T. Devis, Longman. 1998.

5- Air quality assessment and management: A practical Guide, D.Owen Harr.P, Spon press.2002.

6- Martin Crawford, " Air pollution control theory", Tata Mc-Graw Hill, 1976

7- Kenneth, Jr. Wark, Cecil Francis Warner, " Air pollution and its origin", Intex Educational Pub; 2nd edition, 1997.

8- Air & waste management Association, Wayne T. Davis, " Air pollution Engineering Manual" , Wiley- Interscience; 2 nd edition, 2000

9- EPA, " Air Pollution Control Cost Manual", EPA/452/B-02-001, 2000

برنامه جلسات درسی

منابع درسی	اهداف آموزشی جلسه	سرفصل مطالب درسی	جلسه
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - ارائه طرح درس و ارزیابی اطلاعات دانشجویان در خصوص هدف درس - مدیریت زیست محیطی - توسعه پایدار یا ارتباط پایا (Sustainable development) - آلودگیهای محیط زیست - منابع عمده آلودگی هوای شهری 	<ul style="list-style-type: none"> - تدوین استراتژی کنترل آلودگی هوا 	اول
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - علل ایجاد ترافیک در شهرهای بزرگ ایران - مدیریت ترافیک و حمل و نقل شهری - مدیریت تقاضا در حمل و نقل شهری ۱- یکپارچگی طراحی کاربری زمین ۲- دورکاری ۳- توسعه سامانه های الکترونیک ۴- یکپارچگی سازمانی - مدیریت عرضه ۱- توسعه استفاده از حمل و نقل همگانی ۲- اصلاح حمل و نقل شخصی ۳- ساماندهی شبکه خیابانی ۴- استفاده از حمل و نقل غیر موتوری ۵- ایجاد قوانین و مقررات ۶- اعمال مقررات ۷- آموزش 	<ul style="list-style-type: none"> - تدوین استراتژی کنترل آلودگی هوا (مدیریت کنترل در ترافیک، در صنعت و خدمات) 	دوم
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - مصرف انرژی و سوخت در دنیا و ایران - مدل مدیریتی سیاستهای انرژی - مقایسه سرانه های مصرف انرژی کشورها - جایگزین برای حامل های انرژی ۱- انرژی خورشیدی ۲- انرژی هسته ای ۳- انرژی باد ۴- انرژی زمین گرمایی ۵- انرژی زیست توده 	<ul style="list-style-type: none"> - تدوین استراتژی کنترل آلودگی هوا (مدیریت مصرف انرژی) 	سوم

منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - ترکیب شیمیایی معمول هوای پاک - شناسائی لایه های مختلف جو - تعاریف کلی آلودگی هوا نظیر آلودگی هوا آزاد، داخل، شغلی و ... - نقش و اهمیت لایه های مختلف جو از نظر آلودگی هوا - ذرات معلق و انواع آن - منشا تولید ذرات معلق با سایزهای مختلف - اثرات بهداشتی و زیست محیطی ذرات 	<ul style="list-style-type: none"> - شناخت و انتشار - آلاینده ها در اتمسفر (ذرات معلق) 	چهارم
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - مروری بر ریزگردها - مکانیسم کنترل ذرات در طبیعت با تاکید بر حفظ محیط زیست و جلوگیری از انتشار ریزگردها - تاثیرات زیست محیطی، بهداشتی و سلامتی خشک شدن دریاچه ارومیه - قوانین حاکم بر ذرات و سرعت ته نشینی آنها (قانون استوکس) - مکانسیم های کنترل ذرات در صنایع - مزایا و معایب هر کدام از تجهیزات کنترل ذرات معلق 	<ul style="list-style-type: none"> - عوامل و منابع تشکیل و انتشار ریزگردها، گستره جغرافیایی و روشهای کنترل آن - روشهای کنترل ذرات معلق 	پنجم
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - اتاقک های رسوبدهی وزنی - طراحی اتاقک های رسوبدهی وزنی - حل مسائل مربوط به طراحی اتاقک های رسوبدهی وزنی - طرح مسئله و یک سوال در ارتباط طراحی اتاقک های رسوبدهی وزنی به عنوان کار تحقیقی برای جلسه بعد - ارائه پروژه تحقیقی یکی از دانشجویان 	<ul style="list-style-type: none"> - روشهای کنترل ذرات معلق 	ششم
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - سیکلون - طراحی سیکلون - حل مسائل مربوط به طراحی سیکلون - طرح مسئله در ارتباط طراحی سیکلون به عنوان کار تمرینی - اسکرابرها - ارائه پروژه تحقیقی یکی از دانشجویان 	<ul style="list-style-type: none"> - روشهای کنترل ذرات معلق 	هفتم
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - رسوب دهنده های الکترو استاتیک - طراحی رسوب دهنده های الکترو استاتیک - فیلترها - طراحی فیلترها - ارائه پروژه تحقیقی یکی از دانشجویان 	<ul style="list-style-type: none"> - روشهای کنترل ذرات معلق 	هشتم

منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - روشهای معمول کنترل SO2 از احتراق سوختهای فسیلی - روشهای کنترل انتشار اکسیدهای گوگرد (SOx) در صنایع - ارائه پروژه تحقیقی یکی از دانشجویان 	<ul style="list-style-type: none"> - روشهای کنترل - اکسیدهای گوگرد 	نهم
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - مدلسازی انتشار آلاینده های هوا - متداولترین مدل های مرتبط با کیفیت هوا - مدل های برآورد مواجهه جمعیت با دقت زمانی و مکانی بالا - مدل های پراکنش - ارائه پروژه تحقیقی یکی از دانشجویان 	<ul style="list-style-type: none"> - شناخت و انتشار - آلاینده ها در اتمسفر 	دهم
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - مدل های پراکنش - مدل های فتوشیمیایی - ارائه پروژه تحقیقی یکی از دانشجویان 	<ul style="list-style-type: none"> - شناخت و انتشار - آلاینده ها در اتمسفر 	یازدهم
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - مدل های پذیرنده - استانداردهای محل پایش الودگی هوا - ارائه پروژه تحقیقی یکی از دانشجویان 	<ul style="list-style-type: none"> - شناخت و انتشار - آلاینده ها در اتمسفر 	دوازدهم
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - کنترل بوسیله جذب سطحی: - کنترل بوسیله احتراق - کنترل بوسیله میعان: - کنترل بیولوژیکی ۱. بیوفیلتر - ارائه پروژه تحقیقی یکی از دانشجویان 	<ul style="list-style-type: none"> - روشهای کنترل - ترکیبات آلی فرار - VOCs - 	سیزدهم
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - کنترل بیولوژیکی ۱. بیوفیلتر ۲. بیوفیلتر چکنده ۳. گازشوی بیولوژیکی (بیواسکرابر) - ارائه پروژه تحقیقی یکی از دانشجویان 	<ul style="list-style-type: none"> - روشهای کنترل - ترکیبات آلی فرار - VOCs 	چهاردهم
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - ارائه پروژه تحقیقی یکی از دانشجویان 		پانزدهم
منابع مندرج	<ul style="list-style-type: none"> - بازدید از یک صنعت مهم آلود کننده هوا و دستگاه های کنترل ذرات - آن نظیر کارخانه سیمان و یا ... 		شانزدهم
	<ul style="list-style-type: none"> - آزمون کتبی 		هفدهم